

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๔๐๒/๔๗๘

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การให้ความช่วยเหลือเนปาลจากเหตุการณ์แผ่นดินไหว

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๔๔๗๗ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเห็นชอบให้เสนอ
คณะรัฐมนตรี

๒. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๑๗/๔๘๐๖ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘

ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติการจัดสรร
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑๐๐ ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือคนไทยในประเทศ
เนปาล และการให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมแก่ประเทศเนปาล ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนรายงานผลการดำเนินการเรื่องการให้ความช่วยเหลือทาง
มนุษยธรรมแก่ประเทศเนปาลและประเด็นเพื่อโปรดพิจารณาเรื่องแนวทางการดำเนินการเพื่อให้ความช่วยเหลือ
เนปาลเพิ่มเติม ทั้งนี้ พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรี กำกับบริหารราชการกระทรวงการ
ต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๘ ได้เกิดเหตุแผ่นดินไหวขนาด ๗.๙ ริกเตอร์ ในประเทศ
เนปาล ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก กระทรวงการต่างประเทศจึงเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
อนุมัติการจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือคนไทยในประเทศเนปาล และการให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมแก่
ประเทศเนปาลในกรณีเหตุการณ์แผ่นดินไหวในระยะเวลาที่ต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วนฉุกเฉิน

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๘ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ ดังนี้

๑.๒.๑ อนุมัติการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘
งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๑๐๐ ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือคนไทยในประเทศ
เนปาล

๑.๒.๒ อนุมัติการให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมแก่ประเทศเนปาล รวมถึงอนุมัติ
ให้ดำเนินการช่วยเหลือคนไทยในประเทศเนปาล โดยคนไทยผู้ได้รับการช่วยเหลือดังกล่าว ไม่ต้องขอใช้คืนเงิน
ราชการ

๑.๒.๓ อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) เป็น
หน่วยงานหลักในการดำเนินการรวบรวมสิ่งของบรรเทาทุกข์จากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่
ประเทศเนปาล

/๑.๓ ผลการดำเนิน

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมาของรัฐบาลและภาคส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญ

๑.๓.๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ๑๐ ล้านบาท โดยนายกรัฐมนตรีได้ทำพิธีมอบตราพดด้วงเงินสดให้แก่ เอกอัครราชทูตเนปาลประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๘ ณ กระทรวงการต่างประเทศ

๑.๓.๒ กระทรวงการต่างประเทศ ในนามรัฐบาลไทย ได้มอบเงินช่วยเหลือเบื้องต้น จำนวน ๒ แสนดอลลาร์สหรัฐ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๘

๑.๓.๓ สภาอากาศไทยบริจาคเงินจำนวน ๓ งวด จำนวนรวม ๔.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

๑.๓.๔ รัฐบาลเปิดบัญชี “หัวใจไทย ส่งไปเนปาล” เพื่อรับบริจาคจากสาธารณชนไทย ยอดเงินบริจาค ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๒๐๗,๙๔๒,๐๔๗.๑๖ บาท และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานและประชาชนบริจาคสิ่งของผ่านกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย และศูนย์ดำรงธรรมของแต่ละจังหวัด

๑.๓.๕ กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลักในการประสานให้ความช่วยเหลือแก่เนปาล โดยได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมหารือเกี่ยวกับการประสานงานช่วยเหลือฯ ทั้งสิ้น ๓ ครั้ง โดยได้จัดประชุมครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ทั้งนี้ ที่ประชุมมีมติให้หน่วยงานที่ดำเนินการให้ความช่วยเหลือแจ้งข้อเสนอมอบเงินช่วยเหลือประมาณที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไปยังสำนักงบประมาณโดยตรง และส่งสำเนาให้กระทรวงการต่างประเทศทราบต่อไป

๑.๓.๖ กองทัพอากาศจัดส่งเครื่องบิน C-๑๓๐ เพื่อลำเลียงสิ่งของบรรเทาทุกข์ พระราชทาน และสิ่งของบรรเทาทุกข์จากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ รวมทั้งสิ่งของของสถานเอกอัครราชทูตเนปาลประจำประเทศไทยไปยังเนปาล รวมทั้งใช้ในการลำเลียงบุคลากรที่ไปดำเนินการให้ความช่วยเหลือ และคนไทยที่ประสงค์จะเดินทางกลับประเทศไทย นับตั้งแต่วันที่ ๒๘ เมษายน ถึงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘ รวมทั้งสิ้น ๙ เที่ยวบิน และกระทรวงการต่างประเทศได้ประสานกับศูนย์ประสานงานการช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติไทย – สหรัฐฯ (ศปภน.) เพื่อเนปาล ซึ่งมีฐานปฏิบัติการ ณ สนามบินอยู่ตะเภา ในการขนส่งสิ่งของบรรเทาทุกข์ของไทยไปยังเนปาลเพิ่มเติม โดยเครื่องบินของกองทัพอากาศสหรัฐฯ สองเที่ยวบิน ในวันที่ ๒๑ และ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๑.๓.๗ ทีมปฏิบัติการของกองทัพอากาศ รวมทั้งสิ้น ๖๗ นาย ปฏิบัติภารกิจในเนปาลเสร็จสิ้นแล้วเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และได้เดินทางกลับประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๑.๓.๘ กระทรวงสาธารณสุขได้จัดส่งยาและเวชภัณฑ์ ตลอดจนบุคลากรทางการแพทย์ไปให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์แล้ว ๓ ชุด โดยชุดที่ ๓ มีแพทย์จำนวน ๒๐ คน ยังคงปฏิบัติการที่เมือง Chandani และจะเสร็จสิ้นภารกิจในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ โดยที่สถานการณ์ในเนปาลได้พ้นขั้นวิกฤตฉุกเฉินแล้ว ระบบสาธารณสุขเกือบส่วนใหญ่ภายในประเทศได้รับการฟื้นฟูและซ่อมแซมจนสามารถกลับมาใช้ได้เกือบปกติ ร้านค้าส่วนใหญ่เปิดบริการตามปกติ และมีสินค้าอุปโภคบริโภคและน้ำมันจำหน่ายภายในประเทศแล้ว โดยรัฐบาลเนปาลได้ประกาศขอให้คณะกักกันจากต่างประเทศออกจากพื้นที่ และขอยุติการรับคณะกักกันจากต่างประเทศ รวมทั้งประกาศหยุดรับการบริจาคสิ่งของจากนานาชาติ ยกเว้นแต่สิ่งของที่เนปาลมีความจำเป็นต้องใช้ ได้แก่ เต็นท์ ผ้าใบกันน้ำ และผ้าห่ม กระทรวงการต่างประเทศจึงจำเป็นต้องพิจารณาการกำหนดแนวทางในการให้ความช่วยเหลือในขั้นต่อไปให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของรัฐบาลเนปาล และบริหารจัดการงบประมาณและความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ แก่เนปาลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๒.๒ ขณะนี้ มีสิ่งของบริจาคที่ยังมิได้จัดส่งอยู่ที่กระทรวงมหาดไทย และศูนย์ดำรงธรรมในจังหวัดต่าง ๆ เป็นจำนวนกว่า ๘๐,๐๐๐ รายการ และอยู่ที่กองทัพอากาศประมาณ ๒๐๐ ตัน ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการจัดส่ง ทั้งนี้ รัฐบาลเนปาลประกาศว่า จะพิจารณาอนุมัติการนำเข้าสิ่งของตามความต้องการเร่งด่วนของเนปาลในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ เต็นท์ ผ้าใบกันน้ำ และผ้าห่ม เป็นหลัก

๒.๓ กระทรวงการต่างประเทศได้รับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๑๓/๙๘๐๖ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ แจ้งว่า โดยที่มีข้อจำกัดเรื่องการขนส่งสิ่งของที่หน่วยงานภาครัฐได้รับบริจาคไปยังเนปาล ทั้งเรื่องค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ปัญหาศุลกากร และการบริหารจัดการของฝ่ายเนปาล จึงเห็นควรให้จังหวัดและกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพิจารณาตามความเหมาะสมในการดำเนินการจัดจำหน่ายสิ่งของบริจาคในรายการที่เห็นสมควร เพื่อจัดส่งรายได้ไปช่วยเหลือแทน สำหรับสิ่งของบริจาครายการที่ไม่สามารถจัดจำหน่ายได้ หรือมีข้อจำกัดในการจำหน่าย ให้จัดเก็บไว้ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในประเทศต่อไป โดยให้ทำการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริจาคทราบก่อน และขอให้กระทรวงการต่างประเทศนำเสนอของกระทรวงมหาดไทยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป รายละเอียดดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เรื่องนี้มี ความเร่งด่วน เนื่องจากมีประเด็นที่ต้องสั่งการเพื่อบริหารงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร รวมทั้งการกำหนดแนวทางความช่วยเหลือที่จะให้แก่เนปาลในระยะปัจจุบัน ซึ่งพ้นจากระยะเร่งด่วนฉุกเฉินแล้ว

๔.สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๔.๑ ปัจจุบัน การกีดกันการกักยัดสิ้นสุดลงแล้ว และรัฐบาลกำลังมุ่งที่จะดำเนินการบรรเทาทุกข์ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ และได้ขอให้คณะช่วยเหลือและกักยัดจากต่างชาติ (รวมทั้งไทย) เดินทางกลับประเทศ นอกจากนี้ รัฐบาลเนปาลจะประเมินความต้องการความช่วยเหลือด้านแพทย์และบุคลากรด้านสาธารณสุขให้ต่างประเทศทราบก่อนที่จะขอความช่วยเหลือต่อไป

๔.๒ สิ่งของที่เนปาลยังคงประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือเป็นลำดับต้นๆ ได้แก่ ที่พักพิงที่มีหลังคา อาหาร สุขอนามัย เสื้อผ้า ยา วัคซีนป้องกันโรคติดต่อ วัสดุก่อสร้าง ยาฆ่าเชื้อ และผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ โดยขอให้ต่างประเทศแจ้งให้รัฐบาลเนปาลทราบรายการสิ่งของที่จะนำมาช่วยเหลือ เมื่อได้รับการอนุญาตแล้วจึงจัดส่งได้ ทั้งนี้ รัฐบาลเนปาลแจ้งว่า จะไม่เรียกเก็บภาษีสิ่งของบริจาคตามที่ปรากฏเป็นข่าว แต่หากประสงค์จะนำส่งสิ่งของไปยังเนปาลต้องแจ้งคำขอต่อกระทรวงการต่างประเทศเนปาลล่วงหน้า เพื่อพิจารณาคำขอและรายการสิ่งของ รวมทั้งรายชื่อและรายละเอียดผู้รับสิ่งของฝ่ายเนปาล โดยจะเก็บสิ่งของที่ได้รับการบริจาคทั้งหมดไว้ที่คลังสินค้าส่วนกลาง สนามบินตริภูวัน กรุงกาฐมาณฑุ และคลังสินค้าของกองทัพอากาศเนปาลในกรุงกาฐมาณฑุ

๔.๓ รัฐบาลเนปาลจะนำเงินบริจาคทั้งหมดเข้าบัญชีกองทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติของนายกรัฐมนตรีเนปาล (Prime Minister's Disaster Relief Fund : PMDRF) บัญชีเดียวเท่านั้น

๔.๔ รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับการบูรณปฏิสังขรณ์สถานที่ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโบราณคดี จึงได้ประกาศขอรับความช่วยเหลือจากชุมชนระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือเพื่อรักษามรดกทางวัฒนธรรมของเนปาล

๔.๕ ไทยและนานาชาติประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือเนปาล อาทิ

- ข้อจำกัดของสนามบิน สนามบินตริภูวัน กรุงกาฐมาณฑุ มีขนาดเล็กและมีที่ตั้งอยู่ในบริเวณหุบเขา เครื่องบินขนาดใหญ่ไม่สามารถขึ้น - ลงได้ นับตั้งแต่เกิดเหตุ เครื่องบินจากนานาชาติขนส่งสิ่งของบรรเทาทุกข์ไปยังเนปาลจำนวนมาก ส่งผลให้เครื่องบินบริษัทการบินไทย และ C๑๓๐ ของกองทัพอากาศไม่สามารถลงจอดได้ตามวันและเวลาที่กำหนดได้ทุกครั้ง รวมทั้งฝ่ายเนปาลจะพิจารณารายการสิ่งของที่นำไปโดยเครื่องบินต่างชาติเป็นปัจจัยสำคัญในการอนุมัติการบินผ่านและลงจอดด้วย

- ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน ถนนที่จะเข้าถึงหมู่บ้านที่ห่างไกล เล็กแคบ ทำให้ยากต่อการส่งทีมช่วยเหลือและการขนส่งสิ่งของบรรเทาทุกข์ และไม่สามารถขนส่งน้ำมันและน้ำสะอาดเข้าไปถึงพื้นที่ทุรกันดารได้

๕. ข้อเสนอของกระทรวงการต่างประเทศ

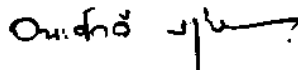
๕.๑ รายงานให้คณะรัฐมนตรีรับทราบเรื่องผลการดำเนินการเรื่องการให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมแก่เนปาล

๕.๒ อนุมัติให้มีการดำเนินการรับบริจาคเงินจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และรับบริจาคสิ่งของจนถึงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๕.๓ อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามที่เสนอ ตามข้อ ๒.๓ ให้จังหวัดและกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพิจารณาตามความเหมาะสมในการดำเนินการจัดจำหน่ายสิ่งของบริจาคในรายการที่เห็นสมควร เพื่อจัดส่งรายได้ไปช่วยเหลือแทน สำหรับสิ่งของบริจาครายการที่ไม่สามารถจัดจำหน่ายได้ หรือมีข้อจำกัดในการจำหน่าย ให้จัดเก็บไว้ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในประเทศต่อไป โดยให้ทำการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริจาคทราบก่อน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณาในการประชุมคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้กระทรวงการต่างประเทศสามารถดำเนินการได้ทันกำหนดเวลาตามข้อ ๕.๒ ด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ณรงค์ดี ปฏิมาประกร)

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา

กองเอเชียใต้

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๐๒๗

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๔๕